

POSTUP V JEDNOTLIVÝCH KRIZOVÝCH SITUACÍCH

1. Žák je v ohrožení života:

- zaměstnanec školy, který je přítomen této situaci nebo je informován jinou osobou, neprodleně poskytne první pomoc
- informuje vedení školy, volá záchrannou službu 155
- vedení školy bude informovat zákonné zástupce žáka

2. Zaměstnanec školy má podezření na zneužití návykové látky u žáka:

- zaměstnanec informuje metodika prevence a třídního učitele
- třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka
- vedení školy se zákonnými zástupci dohodne další postup - pro žáka si neprodleně přijdou do školy zákonní zástupci, pokud nemohou, vedení školy zajistí žákovi zdravotní ošetření

3. Zaměstnanec školy u žáka nalezne legální drogy:

- při přistižení žáka je nutné mu v další konzumaci zabránit
- ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy
- zaměstnanec informuje metodika prevence, ten věc řeší s ředitelem školy
- žák sám uloží na vyzvání alkohol nebo cigarety v ředitelně školy za přítomnosti 2 svědků
- v případě, že je žák ohrožen na zdraví a životě, okamžitě voláme záchrannou službu
- pokud žák není schopen pokračovat ve výuce, vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl
- třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka i v případě, že je žák schopen vyučování a vyzve jej k převzetí nalezené látky
- vedení školy provede šetření a o daném šetření informuje zákonné zástupce žáka, může informovat o možnostech odborné pomoci

4. Zaměstnanec školy u žáka zjistí vlastnictví **ilegální drogy:**

- zaměstnanec informuje vedení školy a metodika prevence
- žák sám uloží na vyzvání podezřelou látku za přítomnosti 2 svědků do obálky se záznamem o situaci, tato obálka se zalepí a uschová se u ředitele školy
- třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka
- vedení školy či metodik prevence událost oznámí Policii ČR a oddělení sociálně právní ochrany příslušného městského úřadu
- vedení školy provede šetření a zápis o události

5. Zaměstnanec školy přistihne žáka při **distribuci ilegální drogy:**

- nikdy mu zaměstnanec neodebere látku, ale zajistí jeho izolaci od ostatních žáků, zavede jej do ředitelny, kde je pod dohledem (nesmí se provádět osobní prohlídka ani prohlídka věcí - kompetence policie)
- vedení školy zavolá Policii ČR
- vedení školy či metodik prevence provede záznam o případu, vyrozumí orgán sociálně právní ochrany dětí
- třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka

6. Zaměstnanec školy v areálu školy **nalezne drogy nebo vybavení k jejich užívání:**

- zaměstnanec zajistí bezpečné uložení drogy nebo vybavení v ředitelně školy a provede záznam o nález
- zaměstnanec informuje vedení školy a metodika prevence
- vedení školy či metodik prevence kontaktuje Policii ČR a předá jí nález
- vedení školy provede záznam o případu
- v případě, že se látka našla u žáka, který se jí intoxikoval, předá se látka přivolanému lékaři.

7. Žák nahlásí **krádež**:

- každou nahlášenou krádeží se zabývat, vyšetřit ji.
- o krádeži a jejím šetření provést záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím.
- každý, kdo se dopustí krádeže na školní půdě, má možnost pohovořit si o svém jednání s ředitelem školy.
- pečlivě se zabývat příčinami. Některé jsou významně polehčující (dítě je ke krádeži donuceno někým jiným, z koho má strach). Někdy se může jednat také o formu chování, kterou je nutné řešit v rámci odborné péče. Rodiče obou stran vždy ihned informovat. Musí se jednat o úmyslné zcizení, poškození nebo zničení věci. Hlásíte také tehdy, jestliže o to žádá poškozený nebo jejich zákonní zástupci a výchovná opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek.

8. Dochází k **vandalismu**:

- jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- v případě, že viníka škola zná, bude po něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- v případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.
- o způsobené škodě je třeba provést záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – co - kdy – kde – jak – proč – čím...
- snažit se vždy dobrat příčiny takového jednání a následně s ní pracovat. V případě, kdy způsobená škoda je nepatrná nebo malá (dle platného trestního zákoníku činí výše škody nikoliv nepatrné 5.000,- Kč), je třeba věc oznámit rodičům tehdy, jestliže dítě věc poškodilo úmyslně a nejeví žádnou snahu o nápravu. V případě škod většího rozsahu nebo škod na majetku někoho třetího (spolužák, cizí osoby v průběhu školní exkurze atd.) oznamujte rodičům vždy.

9. Zjistíme výskyt **šikany**:

- **viz plán proti šikanování**

10. Zjistíme výskyt **kyberšikany**:

- při zjištění kyberšikana informovat ředitele školy, výchovného poradce a metodika prevence
- zajistit ochranu oběti; zajistit důkazy
- vyšetření vzniklé situace; informování rodičů oběti i agresora
- potrestání viníků dle školního řádu
- práce s třídním kolektivem, prevence další budoucí kyberšikana

DOPORUČENÍ PRO UČITELE

- důkladně vyšetřete všechny incidenty, abyste mohli v případě nutnosti kázeňsky postihnout ty žáky, kteří se kyberšikany opravdu dopustili. Spolupracujte se školním metodikem prevence.
- zajistěte si podporu a pomoc externího pracovníka (Policie ČR).
- pokud máte podezření, že byl spáchán trestný čin, obraťte se na OSPOD.
- v případě kyberšikany pomocí mobilního telefonu kontaktujte mobilního operátora.
- ponechávejte si všechny důkazy kyberšikany (snímky obrazovky, zprávy, záznamy apod.).

11. Zjistíme, že absence žáka je z důvodu záškoláctví:

- kontakt s dítětem
- nutné komunikovat přátelsky, bez hodnocení a odsuzování
- hovořit zásadně o konkrétním chování, bez nálepkování dítěte
- nezjišťovat věcnou stránku problému, ale jak ho dítě prožívalo
- zajímat se, jak svoje chování vidí s odstupem, co si o něm myslí teď
- společně hledat cesty k nápravě

DOPORUČENÍ PRO UČITELE

- čím dříve je záškoláctví odhaleno, tím lépe pro dítě. Při hledání příčin si udělat dostatek času pro analýzu případu, spojit se s rodiči.
- je-li záškoláctví důsledkem neúnosné školní situace, navodit změnu. Naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala.
- učit se v třídním kolektivu vyčíst, jaké postavení má problémový žák.
- pomoci dítěti při návratu do třídy. Doprovodit ho při prvním vstupu do kolektivu. Nemluvit o tom. K vyřešenému případu se již nevracet a neprojevovat nedůvěru. Domluvit se s rodiči na těsném kontaktu, aby bylo případně další záškoláctví včas odhaleno.
- o neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti žáků informuje třídní učitel výchovného poradce. Při zvýšené omluvené nepřítomnosti prověřuje její věrohodnost.
- při prvním výskytu neomluvené absence řeší učitel se zákonným zástupcem formou pohovoru a informuje zákonného zástupce s možnými důsledky v případě dalšího nárůstu neomluvené absence.
- při opakované neomluvené absenci dosahující počtu odpovídajícímu třetímu stupni z chování svolat mimořádnou pedagogickou k projednání a následně informovat orgán sociálněprávní ochrany dětí. O uvedených skutečnostech informuje zákonný zástupce.

12. Žáci se projevují agresivně:

- stanovit ve třídě obecná pravidla soužití, jako vyjádření morálních hodnot. Tato pravidla tvořit společně se žáky a jasně v nich deklarovat požadavek slušného mluvení a chování.

- mladší děti trpělivě opravovat a dávat jasně najevo, že veřejné užívání hrubých výrazů není ve škole přípustné a společensky je to nevhodné.
- při závažnějších problémech informovat zákonného zástupce a OSPOD

13. Nekázeň:

- pohovor se žákem za účelem domluvy – mezi pedagogickým pracovníkem a žákem, v případě potřeby ze strany učitele přivolat výchovného poradce.
- jednání se zákonným zástupcem - problémové chování je řešeno v rámci školy mezi pedagogickým pracovníkem, žákem a jeho zákonným zástupcem, v případě potřeby za přítomnosti výchovného poradce. Cílem je dohoda na společném postupu při řešení nekázně.
- jednání pedagogické rady. Toto jednání je posledním pokusem školy řešit potíže s žáky, než se obrátí na další orgány, jako jsou odbor sociálně právní ochrany dětí, Policie ČR.
- postoupení případu další straně – po aktuálním využití dostupných způsobů řešení problémového chování žáka a možnosti podpory zákonných zástupců je případ předán do kompetence další straně – OSPOD, PPP, SVP.

14. Na žákovi pozorujeme projevy **poruchy příjmu potravy**:

- kontaktovat metodika prevence – v případě podezření, když dítě výrazně zhubne, bylo opakovaně přistiženo při zvracení (stačí informace od spolužáků) či při sebepoškozování
- metodik prevence kontaktuje zákonné zástupce, společné jednání a doporučení odborné pomoci

15. U žáka dochází k **sebepoškozování**, avšak **není ohrožen na životě**:

- předat informaci metodikovi prevence
- metodik prevence sepíše záznam, ihned kontaktuje zákonné zástupce a předá kontakt na odbornou pomoc (krizové centrum, psychologická či psychiatrická ambulance), Linku důvěry

16. U žáka dochází k **sebepoškozování** a je **ohrožen na životě**:

- ihned volat 155, Policii ČR
- ohlásit na OSPOD

17. Syndrom CAN (syndrom týraného dítěte):

- při podezření o výskytu daného jevu musí být informován ředitel školy, výchovný poradce a metodik prevence
- třídní učitel – se snaží navázat osobní kontakt s žákem a provést rozhovor – je nutné předem si připravit místo a čas setkání, připravit si otázky (nesmí být zavádějící) a informovat žáka o následných krocích. Je vhodné mít u rozhovoru dalšího učitele jako svědka a průběh celého rozhovoru je nutno zapsat. Pokud se nedaří navázat kontakt, je dobré kontaktovat PPP; doporučit žákovi Linku důvěry
- metodik prevence – vede rozhovor se zákonným zástupcem, kde je nutné pouze okomentovat problémy, které učitel u dítěte vyzoroval. Není vhodné vyřknout podezření z týrání
- OSPOD – kontaktovat v případě podezření na týrání žáka, kdy pohovor s rodiči nebyl účinný a situace se nezlepšuje; po konzultaci s OSPOD kontaktovat Policii ČR

18. Dozvíme se od žáka, že jeho spolužák je **sexuálně zneužíván**:

- pokusit se navázat rozhovor s žákem, ale do ničeho jej nenutit
- prostředníkoví říct, že je nutné, aby oznámilo skutečnost samo zneužívané dítě
- nevyšetřovat
- jestliže si nejste jisti nahlásit na OSPOD
- dozvím se od žáka osobně

19. Dozvíme se od žáka, že je **sexuálně zneužíván**:

- informovat ředitele školy, metodika prevence a TU (pokud se mu nesvěřil žák osobně)
- komunikovat s dítětem – podrobnější vyšetřování nechat na psychologovi
- sdělit vhodně dítěti, že je nutno tuto skutečnost nahlásit Policii ČR
- ohlásit na Policii ČR

20. U žáka máme podezření, že jeho **sexuální chování je rizikové**:

- zjištění sociálního klimatu ve třídě – popis, intervence, besedy
- pozorování podezřelých tělesných změn u dítěte – informování metodika prevence, informování zákonných zástupců – nabídnutí odborné pomoci pediatr, sexuolog, gynekolog, androlog

21. Ve třídě vycítíme známky **homofobie**:

- zjištění sociálního klimatu ve třídě; sociometrie
- včasná intervence; besedy, preventivní programy

22. Žák se vymezuje **extremistickými projevy:**

- zjistit hloubku extremistického přesvědčení a případné vazby na extremistickou scénu mimo školu
- zjistit rozšíření po třídě, po škole
- vystoupit proti těmto projevům, zaměřit výuku na tato témata, pozvat experty k diskuzi s žáky
- vyrozumět zákonné zástupce v případě opakovaných projevů s extremistickým podtextem
- vyrozumět Policii ČR v případě závažných projevů

23. Máme podezření, že žák je součástí nějaké **sekty:**

- naslouchat žákům; nezesměšňovat a nedegradovat názory žáků
- netabuizovat složitá témata; poskytnout objektivní informace k tématu; konzultovat před intervencí s odborníky

24. Na žákovi jsou patrné známky **netolismu:**

- při důvodném podezření ze závislosti na virtuálních drogách (PC hry, sociální sítě, internetové služby, virální videa, mobilní telefony, televize) – vzbudit u žáka důvěru a nabídnout adekvátní pomoc – kontakt na odbornou pomoc v případě obtížných situací na PPP, SVP či nestátní organizace zabývající se netolismem

25. Žák donesl do školy **zbraň nebo předmět ohrožující zdraví:**

- informovat ředitele školy, výchovného poradce a metodika prevence
- zajistit nebezpečnou věc, ihned informovat zákonného zástupce a vyzvat jej k vyzvednutí dané věci; zapsat zápis